

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Leto I. - Štev. 39

Gorica - 26. oktobra 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Pogumno naprej!

Zivimo v veliki prelomnici časov, to je v dobi, ko se človekovo gledanje na svet in življenje temeljito spreminja. Od racionalizma, ki je oboževal človeški razum, do materializma, ki tají Boga ter obožuje snov, si je nebogljivi človek prizadeval, da bi odstavil Boga s prestola ter sam zavladal svetu. In posledice? Dve strašni svetovni vojni, socialna neenakost, krvave revolucije, neprestane krize, idejna zmeda, nravna razvratnost, beda. Človeštvo danes čuti, da je zašlo v slepo ulico in išče izhoda iz nje. Sito je tako pretiranega kapitalizma, ki ga je rodil liberalizem, kakor tudi komunizma. Najboljši in največji duhovi, kar jih premore človeški rod, iščejo danes rešitve v krščanstvu, v Kristusu, ki so ga nekateri naši predniki in sodobniki tako ošabno zavrgli. Francoski pesnik in konvertit Peggy pravi: »Vera je velika gonilna sila družbenega življenja in odločilne spremembe v kulturi so vedno povezane s spremembami v verskih nazorih in mišljenju. Pešanje vere namreč ni znak napredka, marveč vzpada.«

Svet torej ponižno išče novo pot, poi povratka h Kristusu. In kaj smo v tem pogledu storili Slovenci, ki tu na skrajnem zahodu še uživamo svobodo in nas ne tlači komunistični jarem? Precej, a še vedno premalo. Že konec leta 1945, ko je bil brezbojni komunizem še na višku, je v Gorici pogumno dvignil glas »Slovenski Primorec«, ki je oral ledino v boju

za verski prepoved in v protikomunističnem boju. Malo kasneje sta se mu v Trstu pridružila »Mlada setev« in »Teden«. Ustanovljena je bila tudi »Slovensko hrvaška krščansko socialna zveza«, ki si je nadela podobne naloge na kulturnem in političnem področju. Delo »Slovenskega Primorca« in »Teda« je prevzel »Katoliški glas«, ki slovensko ljudstvo na Goriškem in Tržaškem neprestano vzpodbuja k delu za versko obnovo ter ga poziva k sodelovanju pri porajajočem se novem katoliškem gibanju. Bogu se moramo zahvaliti, da to delo ni ostalo brez uspehov. Zmagoslavje, ki ga je doživela fatimska Mati božja lansko leto na Goriškem in letos na Tržaškem, je najboljši dokaz, da se naše slovensko primorsko ljudstvo vrača na pravo pot. To delo je treba z vsem zaletom nadaljevati. Vsi, prav vsi moramo sodelovati v orjaškem boju, v katerem gre za zadnjo odločitev:

ali bo človeštvo zahodnega kulturnega kroga podprlo sile luči in z zmago vere nad nevero stopilo v novo obdobje bolj božjega in zato tudi bolj človečanskega življenja — ali pa se bo povežalo s silami teme in si tako samo podpisalo smrtno obsodbo.

Da bo vera končno zmagala nad nevero, o tem ni dvoma. Gre samo zato, ali se bomo mi kot poindinci in kot narod s svojimi dejanji postavili na stran dokončnega zmagovalca ali premaganca. Tej nalogi pa

se nihče ne more izogniti. Španski mislec Ortega y Gasset nas resno svari: »Jasno je, da pobeg od naše naloge ne ostane nekaznovan. Ne preostane nam drugega, kot sprejeti nalogo, ki nam jo nalaga naša doba. Poslušati ukaz časa je edina izbira, ki jo ima posameznik.«

Pri tem nas tolažita in vzpodbujata dve stvari: duh časa in zgodovina. Duh časa nam kaže, da vse zahodno človeštvo kliče po duhovni obnovi. Zeto imamo v duhu časa močnega zaveznika. Zgodovina pa nam priča, da ima krščanstvo dovolj moči, da reši človeštvo tudi še tik predno zgrmi v prepad in to z nestranno močjo milosti. Svet vpíje po kristjanih, polnih božjega duha, ki bodo današnjemu času primerno in v jeziku naše dobe pokazali, kaj je resnično krščanstvo. V svojem delu se ne čutimo osamljene. Povsod po svetu se zbuja katoličani k poglobitvi lastnega verskega življenja in k večjemu oblikovanju družbenega življenja. Ne dajmo se zavesti in ne nasedajmo obžalovanju vrednim očitkom, češ da so naši pozivi k poglobitvi katoliškega življenja le muhe nekaterih prenapetih. Ne, dragi, to je klic naše dobe, ki se razlega po vsem svetu, in to ne brez uspeha. Božji duh oživlja speče, mnogokrat že napol odmrle ude skrivnostnega Kristusovega telesa. Pa tudi organizacije za vzporeditev dela katoličanov v skupno svetovno gibanje so že tu in se ponekod že uspešno uveljavljajo. Tudi pri nas jih hvala Bogu že imamo. Potrebno je samo še, da začneva tudi jaz in ti vsak na svojem področju in mestu izpolnjevati svojo dolžnost.

žitve Višinskega ter je izjavil, da izvolitev Jugoslavije ni nikak izid »zakulisnih spletk« med Združenimi državami in Veliko Britanijo.

„Mala skupščina“

»Mala skupščina«, ki se uradno imenuje skupščina »vmesnega odbora OZN«, je bila ustanovljena leta 1948 na pobudo takratnega zunanjega ministra Marshalla. Od takrat so vedno znova sklenili, da posluje nadalje.

Glavni smoter male skupščine je zagotoviti kontinuiteto dela redne skupščine v času med posameznimi zasedanji.

O primernosti nadaljnjega obdržanja tega vmesnega organa je sklepal posebni politični odbor in se z 41 glasovi izrekel za ohranitev. Proti so glasovale Sovjetska zveza, Ukrajina, Bela Rusija, Poljska, Češkoslovaška in Pakistan. Med državami, ki so se vzdržale glasovanja, je tudi Jugoslavija.

Iz življenja Cerkve

„SOČA“ OBSOJENA

Pooblaščenim smo izjaviti, da spada tednik »Soča« med liste, ki so bili obsojeni z odlokom kongregacije sv. oficija dne 1. julija 1949.

Zatorej svarimo vse slovenske vernike, naj ne čitajo, širijo ali celo dopisujejo v omenjeni tednik, ako nočejo zapasti kaznim, ki so določene v navedenem odloku.

Na Češkoslovaškem

Preganjanje Cerkve gre tam nevdržno naprej. Sedaj, ko so vklebili Cerkev, hočejo zatreti vsako sled odpora v duhovniških vrstah. Glede škofov so prepričani, da jih ne pridobijo več za svojo cerkveno politiko, zato čakajo, kako bi se jih mogli na najlažji način odkrižati. Medtem so se vrgli na duhovščino v upanju, da pridobe zase z obljubami slabice, s terorjem ostale. Z zakonom so zagotovili zelo lepe plače vsem duhovnikom, ki bodo prisegli zvestobo republik in sodelovali pri izgradnji socializma. One, ki se upirajo, mečejo v zapore in pošiljajo na prisilno delo. V škofiji Budjevice so baje zaprli deset od sto vseh duhovnikov. Aretacije se vrše po vsej državi. Češkoslovaška doživlja zopet dneve, kakor jih je med vojno po znanem atentatu na Hitlerjevega gauleiterja Heidericha.

Jugoslavija — Vatikan

Zapadno časopisje že dalj časa stalno govori o nekaj spremembah, ki se pripravljajo v verski politiki jugoslovanske republike. V zvezi s tem trdijo, da se vlada ZDA poteguje za osvoboditev nadškofa Stepinca; znamenje milejšega postopanja do Cerkve da je tudi izpustitev duhovnikov italijanske narodnosti, ki so jih vrnili Italiji pred 14 dnevi. Kaj je resnice na govoricah, je težko vedeti. Vatikanski list »Osserv. Romano« je zanikal, da bi se vršila kaka pogajanja za izpustitev msgr Stepinca, ki ga je Kardelj ponovno imenoval vojnega zločinca. Eno pa drži: Titov položaj med odkritim odporom komunistov v tujini in doma ter

med tihim odporom vseh vernih v Jugoslaviji, posebno katoličanov, je gotovo iz dneva v dan bolj majav.

V Rimu za sveto leto

Pripravljalni odbor za sveto leto, ustanovljen v Rimu, deluje s polno paro. Zagotovil je kakih 20 tisoč prenočišč dnevno poleg hotelov, izdal v različnih jezikih veliko število vodičev po rimskem mestu, pripravil romarski ovitek (Busta del Pellegrino), ki ga bo dobil vsak romar; v njem bo našel molitvene bukvice z molitvicami in pesmimi za sveto leto, vodič po Rimu, romarski značek, izkaznico za znižano vožnjo po železnici ter odrezke za razna druga znižanja (na tramvaju, za vstop v muzeje itd.). Razposlali so kakih 650 tisoč vabil na vse župnije na svetu. Vsak mesec razpošljejo okrog 400 kg pošte. Vendar je pripravljalnemu odboru najbolj pri srcu duhovna priprava na sv. leto in pa skrb, da bi romarji imeli duhovno korist od svojega obiska v Rimu. Zato bo vsak vodičelj, ki bo pripeljal skupino romarjev, dobil na vratih pri obisku štirih bazilik križ in sveče, da opravi s svojimi romarji predpisani obisk in molitve. Od svojega romanja pa naj odnese domov vsakdo željo in sklep, da bo delal za dosego namenov sv. leta, ki so: posvečenje duš z molitvijo in pokoro; delo za mir in obrambo sv. dežele; obramba Cerkve pred napadi njenih sovražnikov in povrnitev k veri vseh zašlih, nevernikov in brezbožcev; izvajanje socialne pravičnosti in ustanovitev podpor-nih ustanov v prid bednih in potrebnih. Za dosego teh namenov morajo zastaviti sile vsi katoličani tako, da bo prihodnje sveto leto vendarle mejnik sredi stoletja, ne samo po vrstnem redu, ampak tudi po duhovni preobrazbi krščanskega sveta.

Iz misijonskega sveta

V Ugandi v Srednji Airiki imajo časopis v jeziku domačinov. Malo časa je, kar izhaja, pa se je število čitateljev hitro zelo dvignilo. Sedaj ga izdajajo že v 10 tisoč izvodih. Poleg tega časopisa z naslovom »Munno« izhajajo še drugi, ki jih zamorski verniki zelo radi prebirajo.

Razgled po svetu

Državni proračun

V ital. zbornici in v senatu se nadaljuje razprava o državnem proračunu. Prejšnji teden je bil na vrsti proračun notranjega ministra. Levičarji so več dni zaporedoma napadali notranjega ministra in mu očitali vse mogoče nepravilnosti, krivice in nasilja, s katerimi preganjanje nedolžne komunizma in njihove prekucniške podvige. Vskoro štiriurnem govoru je ministar Scelba zavrnil obdolžitve in primerno osvetlil komunistične metode. Ta teden bo v razpravi proračun zunanjega ministra grofa Sforze, kateremu so levičarji tudi skrajno nasprotni in zahtevajo njegovo glavo.

Kriza francoske vlade

Zadnja francoska vlada, sestavljena iz socialistov, radikalov in kršč. demokratov, je zaradi notranjega nesoglasja odstopila pred priločno 14. dnevi. Ker pa v Franciji ni mogoča nobena druga vlada kot samo vlada omenjenih strank, ki se morajo sporazumeti glede skupnega dela, je predsednik države poveril sestavo nove vlade najprej socialistu Mochu, potem radikal Mayerju, ki pa nista

uspela. Sedaj je na delu vodja kršč. demokratov, večkratni zunanji minister Bidault. Njegov izgled pa tudi niso posebno rožnati in se že govori, da bo imela Francija zopet državne volitve.

Komisija za pomiritev Palestine

Preiskovalna misija za Srednji Vzhod pri Združenih narodih je zaposlena s preučevanjem gospodarskih zadev Palestine. Pomiritvena komisija Združenih narodov pa je obnovila svoje razgovore in skuša rešiti politične spore med Arabci in Izraelci.

Pomiritvena komisija, ki jo tvorijo predstavniki Turčije, Francije in Združenih držav, je pred par tedni odgodila svojo sejo v Lausanni v Švici ter pri tem izrazila upanje, da bodo sporne stranke spremenile svoje stališče.

Zdaj se je komisija znova sestala in zaseda v New Yorku.

Jugoslavija je izvoljena v Varnostni svet

Glavna skupščina Združenih narodov je izvolila za dobo dveh let Jugoslavijo v Varnostni svet kljub protestu držav sovjetske-

ga bloka. Hkrati je Glavna skupščina za enako dobo izvolila v Varnostni svet tudi Ekvador in Indijo. Jugoslavija je bila izvoljena pri drugih tajnih volitvah. Dobila je 39 glasov — potrebno dvetretjinsko večino, — proti 19 glasovom, katere je prejela Češkoslovaška, katero so podpirali Sovjeti.

Tik pred glasovanjem je sovjetski zunanji minister Andrej Višinski obdolžil Jugoslavijo, da je obrekovala Sovjetsko zvezo in trdil, da se druge države niso ravnale po nekem tako imenovanem »gentlemenskem sporazumu«, da bodo podpirale kandidata Sovjetske zveze. Združene države in druge države so zanikale, da bi obstojal kak sporazum, na podlagi katerega bi mogla Sovjetska zveza določati kandidate.

Po izvolitvi Jugoslavije je znova govoril Višinski, ki je ponovno obdolžil Jugoslavijo in izjavil, da vseh pet držav vzhodne Evrope ne bo priznalo Jugoslavije za predstavnika vzhodne Evrope v Varnostnem svetu.

Jugoslovanski zunanji minister Edvard Kardelj je izrazil svoje zadovoljstvo nad izidom glasovanja in je zavrnil obdol-

PRAZNIK KRISTUSA KRALJA

Iz svetega evangelija po Janezu

Pilat je rekel Jezusu: »Ti si judovski kralj?« Jezus je odgovoril: »Praviš to sam od sebe ali so ti o meni povedali drugi?« Pilat je odgovoril: »Sem mar jaz Jud? Tvoj narod in veliki duhovniki so te meni izročili. Kaj si storil?« Jezus je rekel: »Moje kraljestvo ni od tega sveta; ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki bojevali, da bi ne bil izročen Judom; tako pa moje kraljestvo ni od tod.« Rekel mu je tedaj Pilat: »Torej kralj si?« Jezus je odgovoril: »Tako je, kralj sem. Jaz sem za to rojen in sem za to prišel na svet, da spričam resnico. Vsak, kdor je iz resnice, poslušaj moj glas.«

K prazniku Kristusa Kralja

Oblast je v življenju človeštva nekaj naravnega. Kdor se vsaki oblasti protivi in jo zanika, ta dela noro in prazno delo. Kadar se mu zdi, da je dosegel uspeh in ovrgel neko določeno oblast, tedaj se je skušal sam postaviti na njeno mesto in zavladati svojim »bratom, tovarišem in sodrugom«; ali pa je oblast potegnil nase kdo tretji ter z železno palico ukrotil prekucuhe in nemirneže. Blazno je, kar pišejo anarhisti na svojih zastavah: »Ne Boga ne gospodarja!« Če bi sami prišli do moči, bi postali drugim ljudem neusmiljeni in trdi gospodarji kot so komunisti.

Če pa je oblast nekaj naravnega, kar se ne da izločiti iz človeškega življenja, tedaj nastane vprašanje, odkod je, kateri so njeni viri, kje so njene korenine.

Brezverci vseh barv iščejo zadnji koren oblasti (avtoritete) v človeku samem. Po njihovo je človek vir vse avtoritete; drugega vira ne priznavajo, ker nočejo nič slišati o Bogu. Pa ta njihova teorija zelo šega. Ljudje smo po svoji osnovni naravi vsi enak; vsi imamo enako pravico vladati, vsi enako dolžnost pokoriti se. Kako pride kdo do tega, da cesaruje, kraljuje, komisarji ali maršali nad ostalim ljudstvom? ... Izgovarjajo se, da ga je pač ljudstvo postavilo in mu izročilo oblast. To se v teoriji dobro sliši, a v praksi ne velja dosti. Ali ima »ljudstvo« oblast, da jo more komu izročiti? Kako more moj sosed Janez izročiti oblast nad menoj nekemu Jožetu? ... Zdaj se izgovarjajo, da je pač večina, ki odločuje. Prazen izgovor. Če en Janez nima oblasti, je tudi tisoč Janezov nima. To je tako, kot da bi rekel: en praznožepce ne more hiše zidati; večina vseh praznožepcev pa jo lahko zida; ena ničla ne velja nič, a veliko ničel skupaj pa že velja nekaj... V praksi je pa tudi tako, da se ljudsko privoljenje hipno menjuje, kdor pa vlada, mora trdno sedeti, drugače je bolje, da gre tolči grušč na cesto.

Brezbožniki potemtakem ne morejo zadovoljivo razložiti pojma oblasti v življenju človeštva. Zaganjajo se iz ene zmotne v drugo, a problem ostaja nepojasnjen.

Kdor veruje v Boga, lahko reši to težavo. Vsa oblast je v

zadnjem korenu od Boga, ki je ustvaril ves svet in tudi človeka z vsemi njegovimi lastnostmi in zmožnostmi. Bog je absoluten gospodar vsega. Stvari niso njega postavile, ampak jih je on iz nič poklical v bivanje. Vsem stvarjem je dal naravne zakone življenja in razvoja; dal jih je tudi človeku. Če torej človek

Škofov obisk smo dobili...

Pismo iz Argentine

Ko smo zvedeli, da nas pride škof Rožman obiskat, je bilo to veliko veselje za vse dobre Slovence. Najbolj seveda smo bili veseli tega novonaseljenci, a tudi starenaseljenci so se razveselili. Torej bomo le dočakali, da bo slovenski škof birmal naše otroke! tako so bili mnogi začuden.

Sestavljen je takoj sprejemni odbor, v katerem so pravično zastopane vse slovenske skupine, tako po organizacijah kakor po krajevni pripadnosti, stari in novi, vsi stanovi in edinice, katere med izseljenci delujejo.

Izdelan je bil podroben program za obiske po vsej republiki.

Kajpada da Titova zlahta ni mogla drugače, kot da malo polaja. Zanimivo pa je to, da napad, katerega so objavili na prevzvišenega, nosi na vseh krajih pečat, da je bil poslan od doma in narejen po ukazu poslanstva. Saj ga že menda ni takega tepca več, ki bi še ne sprevidel, da je vse laž, kar trobijo rdečkarji. Zato seveda njihov obrekljivi napad, ki se opira na dokumente, kateri so vsi falzificirani, ni našel nikakega odmeva, pač pa so še resni ljudje, kateri se še niso proti njim opredelili, zmajali z glavami in rekli: — Zdaj res vidim, da ne znajo drugega kot sejati sovraštvo.

S peturno zamudo je prišel avion 12. oktobra ob 0.15 uri. Kljub polnočni uri je čakalo priljubljenega vladiko skoro 100 ljudi, ki so ga vsi prisrčno pozdravili. Najprej ga je sprejela duhovščina pri izhodu iz

Koledar za prihodnji teden

30. oktobra. NEDELJA. Enoindvajseta po binkošti. Zadnja v oktobru. Praznik Kristusa Kralja.

31. PONEDELJEK. Vigilija (bedenje večer) vseh svetih. Volbenk (Wolfgang). mučenec.

1. novembra. TOREK. Zapovedan praznik Vseh svetnikov. To je skupni obletni spomin vseh, ki so dosegli najvišji cilj človeškega bitja: večno zveličanje.

2. SREDA. Dan vernih duš v vica. Ta dan se spominjamo vseh naših rajnkih, molimo pa posebno za duše, ki trpe v vica. Te so sicer na poti zveličanja, vendar se morajo popolnoma očistiti malih grehov in odplačati dolg časnih kazni, predno morejo vstopiti v nebesa.

3. ČETRTEK. Na ozemlju tržaške občine se praznuje glavni zavetnik Trsta mučenec Just. Ime pomeni v našem jeziku Pravičnik. Od starine ga Slovenci imenujemo Žušt ali Žešt. Priimek Šust je samo nemška posevka.

4. PETEK. Karol. Bil je kardinal in nadškof v Milanu. — Prvi petek.

5. SOBOTA. Caharija in Elizabeta, roditelja Janeza Krstnika. — Prva sobota.

čuti težnjo, da ukazuje drugima, če čuti dolžnost, da se pokori drugim, oboje prihaja od Boga in oboje mora biti — seveda prav odmerjeno — ako naj življenje pravilno poteka. Kdor ima kako oblast nad drugimi, se mora zavedati svoje odgovornosti pred Bogom; vsaka človeška oblast je omejena po najvišji božji oblasti. Kdor je podložen, ve, da ni podložen samo sebi enakemu človeku, ampak izpolnjuje božjo voljo kot podložnik najvišjega Kralja. *Vladar in podložnik: oba sta le služabnika božja; za zvesto službovanje bosta deležna Kristusovega kraljevanja v večnosti.*

letala, potem pa vsa množica.

12. okt. je dan odkritja Amerike in je zato v vseh ameriških deželah narodni praznik. Tukaj mu rečejo »dia de la raza«. Argentina pa praznuje ta dan tudi praznik luhanške Matere božje, katero častimo v Lujanu, ki je največja Marijina božja pot tukaj. Zato je prevzvišeni takoj poročal na to božjo pot, da priporoči tudi on Mariji v tej deželi potrebe svojih sotrpinov in vsega našega naroda. Zbrali so se tamkaj tudi rojaki, kateri živijo v bližini Lujana, ki jih je kakih 40.

Pred nami pa so sedaj glavni dogodki sprejemnih slovesnosti: v nedeljo 16. okt. prvo sveto obhajilo v cerkvi sv. Julije, isti dan popoldne slavnostna akademija v dvorani očetov jezuitov, naslednji dan, 17. okt. pa slovesnost svete birme, za katero je pripravljenih že čez 100 birmancev.

Ob tej priliki bo prevzvišeni obiskal Slovence, raztresene po vsej Argentini: šel bo v Kordobo, San Luis, Mendoza, Bariloche, Comodoro Rivadavia in Miramar. To pomeni kakih 7000 km pota po Argentini, kar bo seveda mogoče narediti le z letalom in vse to v enem mesecu, kajti čez mesec dni se prevzvišeni že vrne v USA, kjer ima že napovedane misijone po raznih krajih.

Trupla ob meji

»Soča« z dne 22. t. m. se grobo norčuje s »strupli ob meji« ter enostavno zanika, da bi jugoslovanski stražniki streljali one, ki hočejo skrivaj preko »železne zaves«, katero bi že upravičeno imenovali »pas krvi in grobov«.

Niso »katoliško-demokratski« listi, ki »rodijo mrtvece« ob meji, pač pa so, tovariši uredniki »Soče«, vaši komunistični osvobodilci ljudstva, ki pobijajo lastne brate in jih pokopavajo kot mrhovino na kraju smrti. Grobovi tulijo! In vi, ki to zanikate ali celo odobravate, ste soodgovorni pred narodom za vse te žrtve. Boste pripravljene jutri, ko bo padla rdeča tiranija v Jugoslaviji, odgovarjati pred narodom za vse te grobove?

Se upate li zanikati, da so jugoslovanski stražarji v zadnjem tednu postrelili na črti Jazbine-Plešivo tri begunce? Ali naj vam povemo katalinalno število njih, kjer zijajo tri sveži grobovi? Kot smo mi pripravljene dobiti od italijanske oblasti dovoljenje za ugotovitev resnice na licu mesta, tako preskrbite tudi vi od jugoslovanske strani enako dovoljenje in nato bomo skupno šli v »pas krvi in grobov« ter ugotovili, če so grobovi plod domišljije ali pa strašna resnica. »Soča«, grobovi tulijo! Ti si gluha, narod pa sliši krik smrti in — joče. A jutri bo tudi od tebe zahteval odgovor.

Dvadnevna seja goriškega občinskega sveta

Dnevni red za sejo goriškega občinskega sveta, ki je bila sklicana na torek 18. okt., je bil tako obširen in se je razprava pri nekaterih zadevah tako razvlekla, da je bila torkova seja po priločno štirih urah prekinjena in preložena na drugi dan. Naj v naslednjem podamo kratko poročilo o seji obeh dni.

Prvi dan

Odobritvi zapisnika zadnje seje je sledilo županovo poročilo o zadnjem potovanju v Rim. Glavni cilj njegovega posredovanja v Rimu je bil posvečen kritju 380 milijonskega občinskega primanjkljaja, ki ga je sicer pokrajinski upravni zbor s črtanjem raznih postavk že znižal na 260 milijonov. Toda tudi ta vsota je visoka in zakladni minister v Rimu ni nič kaj razpoložen za razumevanje težav, v katere so pahnil Gorico vojni in povojni dogodki. Vendar na kak način se bo tudi to kočljivo vprašanje rešilo.

Po županovem poročilu je bilo potrjenih več sklepov, ki jih je sprejel občinski odbor in se tičejo ureditve dveh občinskih cest v južnem delu mesta in napeljave novega mestnega vodovoda iz »Bošketa« v Stražcah na Grad, kjer je glavni zbiralnik goriškega vodovoda. Izgraditev tega vodovoda, ki bo šel iz Straže vzdolž ulice XX. septembra in ulice sv. Klara preko Travnika in skozi predor na Grad, je nujno potrebna, ker je sedaj mesto popolnoma odvisno od vodovoda, ki dovaja vodo iz Mrzleka na jugoslovanskem ozemlju. — Potem sta bila potrjena obračuna občinskih podjetij za l. 1947. in 1948. in izvoljen nov upravni odbor za ta podjetja. Nerazumljivo se nam zdi, da večina občinskega sveta, ki rada poudarja svojo željo po mirnem sožitju in zlasti po sodelovanju pri občini, ni sprejela v odbor nobenega slovenskega zastopnika, čeprav je do zdaj bil.

Pobiranje mestne užitnine je bilo po daljši razpravi in na podlagi podatkov, ki jih je zbrala posebna komisija, oddano v zakup goriški tvrdki Bozzini-Gionchetti, ki že 26 let vrši ta posel.

Drugi dan

Drugi dan se je seja nadaljevala z odobritvijo pogodbe, po kateri je občina prodala družbi Iro na nekdanjem športnem igrišču v bližini južne postaje (veledromo) stavbišče za zgraditev rafinerije. Z zvezi s tem se je sprožilo vprašanje občinskih športnih igrišč. Po županovem mnenju se bo ta zadeva uredila z vojno odškodnino, ki znaša okrog 24 milijonov. Kdaj se bo pa to izvedlo, to je drugo vprašanje.

V smislu predloga občinskega odbora je bilo nato odobreno, da se podaljša za l. 1950 sklep o občinski trošarini na predmete, ki jih država da na razpolago prostemu pasu. Ker so pri tej priliki nekateri obč. svetniki vnesli v debato razne probleme proste cone, — kot n. pr. zamudno in skrivnostno razdeljevanje sladkorja, je na splošno željo župan odločil, da bo v prvi polovici novembra občinska seja, na kateri bo edina tečka dnevnega reda: prosta cona.

V zadevi rekurzov, ki so jih vložile tvrdke Ribi in Marini na državni svet zaradi občinske trošarine na blago proste cone, je občinski svet dal županu pooblastilo, da naj vztraja pri pritožbi proti tem ugovorom. V dolgi, pa živahni razpravi, ki se je razvila okrog te kočljive zadeve, so padle na račun imenovanih tvrdk zelo ostre besede in je bil grajni predlog za firmi odložen za prihodnjo sejo, ko bo na vrsti prosta cona.

Po rešitvi zadeve bivšega občinskega uradnika Tominija v tajni seji,

je prišlo na dnevni red več interesnih vprašanj, med njimi štiri, ki se tičejo naših narodnih zadev: imenovanje tolmača za slovenščino pri občinskem svetu, uvedba dvojezičnosti v vseh občinskih listinah, obsodba napada na trgovino Koren in preimenovanje slovenskih šolskih zavodov v Gorici. Ostale interpelacije so bile po krajši razpravi rešene, interpelacije glede slovenskih zahtev, ki po poslovniku zahtevajo sklep občinskega sveta, pridejo v razpravo pri prihodnji seji kot posebne točke dnevnega reda.

Obsodba in ugotovitev

Torkova seja med občinstvom ni vzbudila nobene pozornosti in je bila galerija prazna. Ob koncu je pa prišlo v razgovor vprašanje interesnih zadev in to je zadostovalo, zlasti zaradi pripombe v »Giornale di Trieste«, da je bila v sredo galerija močno zasedena in je bilo vse razpoloženje precej razgret. Čudimo se, da se galerija brez ugovora g. župana vmešava v razpravo občinskega sveta in s ploskanjem odobrava demagogične nastope svojih ljubljencev. Ta popustljivost je dala še več poguma nekaterim žensčinam, ki so ob prisotnosti g. župana prastoško napadle frontaške svetnike.

Ko odločno obojamo to podivjanost moramo tudi odkrito povedati, da smo bili zelo neprijetno dirnjeni, ko smo v »Prim. dn.« od 20. t. m. brali ostro hudovanje, ker interpelacije niso prišle v razpravo že prvi dan, v torek, temveč so bile preložene. Interpelanti bi morali vedeti, da je to usoda vseh interpelacij, o katerih mora občinski svet sklepati in ne more dati župan na nje nikakih točnih, obveznih odgovorov.

Ugotavljamo! Bil bi naravnost zločin, če bi hoteli s takimi interpelacijami uganjati nečedno demagogijo.

Beguncem!

Kakor je bilo ponovno javljeno, nudi trenutno edino Avstralija možnost proste izselitve vsem beguncem. Opozarjamo pa, da bo avstralska komisija kmalu zaključila svoje delo v Italiji in se najbrže več ne vrne.

Organizacija IRO poziva vse begunce, naj se takoj odločijo in oddajo svoja imena na uradu Centra IRO - NCWC, Riva Piazzutta 18, ob ponedeljkih, torkih in petkih. Dosežen je sporazum, da ne bodo begunci, ki so se odločili za emigracijo prisiljeni iti v taborišča, ampak bodo vse potrebno uredili potom omejene pisarne ter bodo nato pozvani naravnost pred komisijo. Po pregledu komisije jim bo dano 14-30 dni prostega časa, da se lahko vrnejo in uredijo svoje osebne zadeve. Vse poti bo plačala organizacija IRO, za to bo tudi skrbel urad Centra.

Begunce pa, ki imajo možnost, da dobijo vpoklic iz Argentine, Združenih držav ali iz Kanade, pozivamo, da to uredijo čimprej. Pišejo naj takoj sorodnikom in znancem v omenjenih državah in naj jih prosijo, da napravijo takoj vpoklice. Organizacija IRO bo prenehala z delom prihodnje leto, vendar naj se vsi interesirani zavedajo, da ne smejo čakati zadnjih mesecev, ampak naj si takoj preskrbijo vse potrebno za emigracijo. Pozivamo pa zato, da pozneje nihče ne bo mogel očistiti, da ni bil kdo pravočasno obveščen!

Center IRO - NCWC

Konec prvega zasedanja 81. kongresa Združenih držav

Dne 20. okt. je ameriški kongres, to se pravi: poslanska zbornica in senat, zaključil svoje prvo zasedanje po volitvah, ki so bile lani. S tem je bilo končano zasedanje 81. kongresa Združenih držav po 290 dneh dela; bilo je najdaljše neprekinjeno zasedanje v času miru od leta 1922 dalje. Drugo zasedanje se bo začelo 3. januarja. Med zasedanjem je kongres odobril nad 34 milijard dolarjev za financiranje vladnih pobud v demovini in tujini. Ta znesek obsega izdatke v gotovini in ne vključuje štirih in pol milijard dolarjev, ki so bile odobrene v obliki pogodb, niti stalnih letnih obligacij, kot so na primer obresti javnega dolga.

Zbornica in senat sta stvarno odobrila vse načrte, ki jih je predložil predsednik glede odnošajev Združenih držav s tujino. Edina vprašanja večje važnosti, o katerih ni padla odločitev, so: »liberalizacija« zakona o razseljenih osebah iz leta 1948, izvedba načrta »četrtke« za manj razvita področja in odobritev statuta mednarodne trgovinske organizacije. O teh vprašanjih bodo razpravljali na prihodnjem zasedanju.

Predsednik Truman je poslal ob tej priliki voditeljema kongresa, Albenu Barkleyu, ki predseduje senatu in Samu Rayburnu, »speakerju« zbornice, poslanico, v kateri proslavlja delo kongresa in izraža zaupanje, da bo tudi ameriški narod zadovoljen z doseženimi uspehi.

Tudi zunanji minister Acheson je označil delo kongresa za »uspešno in bodrilno«. Predsedniku zunanjepolitičnega senatnega odbora senatorju Tomu Connallyju je poslal Acheson pismo, v katerem izjavlja, da je »le malo kongresov, mogoče sploh nobeden, dosegel na polju zunanje politike tako velike uspehe.«

Gospodarski listek

ALI LJUBIŠ SADNO DREVJE...

Kdor ljubi sadno drevje, želi, da isto lepo raste in mu rodi obilen in zdrav sad. To je sen vsakega sadjarja, ki se v življenju da tudi uresničiti. Potrebna je le dobra volja, pa nekoliko razumnosti.

Ne sadi pregosto!

To je ena glavnih hib našega sadjarstva. Drevesa rastejo preblizu eno pri drugem tako, da se veje dotikajo, če ne celo križajo. V takem slučaju je nemogoča tudi pravilna borba proti različnemu mrčesu, ki vedno hujše napada naše sadno drevje in spada zato škropljenje sadnega drevja med temeljna opravila.

V splošnem se drži opravila, da sadiš visokodebelnata drevesa na 10 do 12 m razdalje, srednjedebelnata na 7 do 9 in nizkodedelnata na 6 metrov.

Največjo razdaljo moraš imeti pri oreh, kjer je celo 12 m premalo, potem pa pri jablanah in češnjah. Pri hruškah je razdalja lahko nekoliko manjša, tako tudi pri marelicah in češpljah. Pri breskvah se drži razdalje 6 metrov drevo od drevesa.

Dobro vsadi!

Predvsem si zapomni, da ne zasa- diš sadnega drevesa na mesto, kjer

je prej že desetletja rastle drugo drevo. Na takem mestu se mora zemlja odpočiti: vsaj par let naj raste tam kaj drugega. Če ti pa je žal dotičnega mesta in hočeš na vsak način zasadiš tja drevo, potem skoplji globoko in široko jamo, vso izkopano zemljo pa odstrani in pripelji od drugod zemljo, v katero zasadiš novo drevo. V stari zemlji so lahko klice koreninske gnilobe, zemlja sama pa je enostransko izrabljena.

Široko in globoko jamo moraš izkopati za vsako sadno drevo. V jami se morajo razviti korenine, ker le močne korenine si iščejo hrane tudi izven jame. Če izkoplješ samo malo luknjo in v isto vtakneš mlado drevesce, bodi prepričan, da iz takega drevesca ne bo nikdar zrastle drevo: prvo in naslednja leta bo hiral in po nekaj letih ga boš žalosten in jezen odstranil. Jeziti pa se bi moral sam na sebe, saj si ti tega kriv.

Drevesc ne vsadi pregloboko, raje plitvo, kar pa tudi ni prav, a je boljše, ker rastoče drevo požene svoje korenine globlje v zemljo. Pri plitvo vsajenih drevesih predstavlja suša največjo nevarnost.

Glej, da bo blizu korenin mladega drevesca obilo rodovitne zemlje, iz katere bo drevesce potom svojih

korenin črpalo hrano. Mlado drevo ne sme hirati: če boš tele zanezaril in mu dajal v mladosti premalo mleka, ne boš nikdar priredil močno goved. Tak je zakon prirode. — Za mlada sadna drevesca je najprimernejše gnojilo dober kompost. Če ga nimaš in tudi hlevskega gnojila ne, potem pognoji z umetnimi gnojili. Te primešaj zemlji, a ne tisti, ki je neposredno ob koreninicah. — Ob koreninicah drevesca pa mora biti na vsak način rodovitna zemlja, pa jo dobi, kjer hočeš.

Sadi jeseni!

Staro kmečko pravilo pravi: kdor sadi v jeseni, pridobi celo leto. Vedno ne pridobimo ravno celega leta, a nekaj prav gotovo, če sadiš mlado sadno drevje jeseni. Jeseni imaš v drevesnicah večjo izbiro sadnih drevesc kot spomladi, ko jih večkrat sploh ne moreš dobiti. Spom-

ladi imaš vedno dela na vse pretege in takrat je verjetno, da boš v naglici slabo sadiš. — Če pa vsadiš v jeseni, se bo do spomladi drevesce že sprijaznilo z novim prostorom in pomladanski sončni žarki je bodo našli že pripravljeno, da zažene nove koreninice in poganjke, novo življenje.

Kdor pa hoče imeti veselje in dobiček od svojega sadnega drevja, mora svoje sadno drevje tudi obvarovati pred različnimi sovražniki, pred različnim mrčesom: boriti se mora za svoje varovanke. O tem pa enkrat pozneje.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

V Združenih državah Amerike obiskuje 23.500.000 dečkov in deklic javne in privatne ljudske šole, 6.600.000 srednje šole, 2.400.000 je pa visokosolcev. V prvi, največji številki je vključenih 2.900.000 pet in šest let starih otrok, ki obiskujejo otroške vrte ali prvi razred ljudske šole. To število je najvišje v zgodovini Združenih držav.

Slika kaže dijake neke srednje šole, ko zapuščajo šolo in vstopajo v avtobuse, ki jih prevažajo vsak dan v šolo in iz šole na državne stroške. V vsej deželi je približno 6.000.000 šolarjev, ki prebivajo v podeželju ali v predmestjih, in so vsakdanji potniki na več kot 90.000 šolskih avtobusov.

Dopisi

Dol pri Devici Mariji

Dne 5. t. m. so se uresničile govore, ki so nas že dolgo mučile: zapustil nas je naš dušni pastir, č. g. župnik Bernard Špacapan. Ko se je poslavljalo, je bilo nam vsem zelo težko in marsikatero oko se je orosilo tu v Dolu pa tudi v Jamljah. Mi se ga moramo pa še posebej spominjati in ga ohraniti v nepozabnem spominu, saj je on položil temelje našemu malemu svetišču, naši fari. Težka je bila ta naloga, toda s svojo neumornostjo jo je g. župnik le srečno izvedel. Veliko zaslug si je pridobil tudi z ustanovitvijo pevskega zbora, pri katerem mu je požrtvovalno pomagala sestra Nežica. Daritev sv. maše smo spremljali z ubranim petjem, poleg tega smo se pa naučili tudi lepo vrsto narodnih pesmi. G. župnik! Ni Vas več med nami, toda Vaš duh je ostal med nami in Vaše nauke bomo ohranili v neizbrisnem spominu. V novi župniji Vam želimo mnogo uspeha.

Palkišče — Dol

Pred prilično mesecem dni nas je zapustila domačinka Ida Vižintin in se preselila v Argentino. Z veseljem se je pripravljala na dolgo pot k svojemu drugemu možu, ki ga ni še videla — (poročena je bila na podlagi pooblastila). Dan pred odhodom pa je dobila iz Argentine pretresljivo sporočilo, da je njen mož umrl nenadne smrti. Vsakdo si lahko misli, kako strašen je bil ta udarec za ubogo ženo. Kruta in neusmiljena je usoda, ki revo tepe. Njen prvi mož je bil po nesreči smrtno ranjen 1. 1943 in je umrl, Sedaj pa nov udarec z nenadno smrtjo drugega moža. Nesrečni ženi prav iz srca želimo, da bi jo v novi domovini čakalo lepše in srečnejše življenje.

Proda se:

sejalka, orala in slamoreznica, Via Catterini 29.

DAROVI ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Blažič Marija, Podgora 105; preplačilo iz Mar. družbe, Trst 500; družbenica iz Trsta 100; Bensa Valentin, Oslavje; Pevma, preplačilo 110. — lir.

Bog povrni!

Za »Slov. dobr. društvo«

Rutar Vincencij, Sv. Lenart pri Čedadu 500; č. g. župnik Kračina, Sv. Lenart pri Čedadu 500; g. G. 500; Čej Kristina 200; dr. Ferjančič Herman iz Benetk 1000. — lir.

Iškrena hvala!

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Preljubi Dominik!

Naznanjam Ti, da sem v Parizu. Bolezen me je vrgla na posteljo... strašni dogodki, ki se jih nikdar nisem nadejala, so me strli.

Če Ti je sploh še kaj zame, pridi, da me objameš in se postloviš od mene — morebiti za zmerom... Pridi takoj, kajli po zdravnikovem nasvetu moram kmalu na daljše potovanje, ako nočem, da mi počni še glava, kakor mi je srce.

Dobili smo novo vratarico. Reci ji kar, da si moj sin, saj si doslej res ni mogla misliti, da imam kakšnega sina.

Odkrito Ti povem, da po vsem, kar si mi že prizadejal, nimam dosti upanja, da bi prišel k meni.

Tudi četrte božje zapovedi — se mi zdi — ni več in jo nadomešča ne vem kakšna najmodernejša zapo-

ved, ki je poglala kje na patros našem dvorišču.

To je torej plačilo za ljubezen, ki sem Ti jo izkazovala od prvega trenutka Tvojega življenja in vedno mislila edino na Te!...

Zdaj vidim, kako resnične so one besede, da otroci, dokler so majhni, gaziyo staršem po nogah, ko dorastejo, pa po srcu...

Ti si moje srce strl in Tvoj »varuh« je lahko zadovoljen s Teboj.

Nikar se ne obotavlja, sicer me več ne boš videl, vsaj to zimo ne. Tudi pisati mi ni treba! Kaj bi se trudil, ko imaš toliko drugih zanimivejših opravkov!

Če mi župnik Firmin dovoljuje, Te poljublja Tvoja mati

Rožica Yholdy.

Še enkrat je dala pismo prebrati ujec, ker se ga ni upala poslati sinu.

»No, bo že, bo že!« je prikimal ujec, ko ga je nekajkrat preletel. »Sicer bi bilo lahko boljše!«

Dominik je še isti večer odhitel na Elizejske poljane. Posliso ga sprejeli zelo hladno. Povsod je čutil prezir in očitjanje — najbolj zaničljivo

ga je pogledala Bavarka — celo stara dojlja, ki jo je iskreno ljubil, je hotela kar mimo njega, ko jo je srečal na hodniku.

»Kje je gospa mama?«

»V postelji vendar! Kje pa naj bo?!«

Dominik je res našel mater na postelji. Okoli sebe je imela cel kup različnih stekleničic, zavojčkov in skodelic s čajem.

»Mamica, kakšno pismo ste mi pisali! Raztrgal sem ga in sežgal, Rajši bi, da ga ne bi bil nikdar dobil v roke!«

Mati nič ne odgovori.

Dominik jo poljubi, ona pa mu ne vrne poljuba. Šele čez nekaj časa se ozre nanj:

»Kako pa kaj župnik Firmin?«

Dominik je molčal. Med sinom in materjo je nastal strašno mučen molk, a nobeden se ni mogel niti hotel opravičiti, da bi bil česa kriv.

Nenadoma se Dominik sesede na stol in solze ga oblijejo... Mati se obrne k zidu...

V sobo vstopi nekdanja Dominikova dojlja, ki je prinesla neko

zdravilo. Brez vsake besede postavi skledico na mizo in hoče oditi. Dominik pa plane za njo:

»Povejte mi vendar, kaj je prav za prav mamile!«

»Tako, vi izprašujete! Vi!« mu odvrne dobrodušna dojlja, ki se je komaj premagovala, da ni pokazala svoje ogorčenosti. Prekrižala je roke in postrani motrila mladeniča, ki ga je poznala, kar je prišel na svet. »Ali mislite, da more delati Bogu po volji sin, ki tako žalosti svojo ubogo mater? Prazno je vse njegovo delo in trud, če bi tudi ves božji dan predsedel v cerkvi!... Čestitam vam, gospod Dominik, čestitam, prav zares!«

Nato vstopi ujec, ki se drži samozavestno, kakor da bi bil on gospodar v hiši.

»No, lepo delaš, lepole!« se porogljivo nasmehne Dominiku. »Kar tako naprej, pa boš še daleč prišel!«

»Ujec, midva morava poravnati še neke stare račune! Zakaj ste prestrezali moja pisma?«

Ujec skomizgne z rameni in se obrne skozi vrata.

Kmalu za tem pride zdravnik. Pregledal je, kako gospe Yholdyjevi bije žila in kako ji kroži kri ter napisal recept. Pri odhodu pomigne Dominiku naj gre za njim v salon.

»Najbrž vam je že znano — ali pa ne — začne zdravnik prav resno, »da ima vaša gospa mati zelo razbite živce; zato vas prosim, če jo v resnici ljubite, bodite obzirni do nje! Drugim sem že prej naročil, naj imajo skrb za njo... Bog ne daj, da bi se hotel vtikati v vaše osebne zadeve in načrte, to ni moja stvar! Pač pa je moja dolžnost, da vam govorim kot zdravnik in kot stari prijatelj vaše družine. Najprej vas prosim, da svoji materi kolikor mogoče malo ugovarjate; potem pa, in to zlasti, če ji mislite odkriti kaj nepričakovane, kar bi jo posebno zadelo, odložite, če le morete, na poznejši čas! To zahteva že samo človekoljubje, kaj pa šele ljubezen, ki so jo otroci dolžni svojim staršem. Ze zdaj je silno razdražljiva, taka stvar pa jo lahko doecia stre in uniči!... Upam, da me razumete, da vam tega ne pripovedujem zaradi

Novice

40 letnica poroke v Gorici

V četrtek 27. t. m. bosta praznovala 40 letnico svoje poroke g. Rafael Piščane in njegova zvesta družica Ivanka, roj. Pipan. Vzglede, toda težko preizkušenemu zakonskemu paru, ki je z izgubo nepozabnega sina Ladota doživel svojo Kalvarijo, želimo še dolgo vrsto zdravih, blagoslovljenih let.

Zaobljuba dveh šolskih sester

V Rimu, v zavodu slovenskih šolskih sester, sta naredili redovno zaobljubo naši rojakinji Duška Kožlin iz Dobrovega, sedaj sestra Dolores in Zorka Likar iz Otlice, sedaj sestra Elizabeta. Tihi in lepi slovesnosti je prisostvovala skoraj vsa slovenska kolonija. Saj so slovenske šolske sestre središče in zbirališče vseh Slovencev. Nihče, ki je bil v hudih vojnih in povojnih letih pomoči potreben, ni zastoj trkal na samostanska vrata. Dasiravno same begunke, — saj so jih že leta 1940 pregnali Nemci iz Maribora, — so pod spretnim vodstvom sestre generalke č. matere Hanželič sezidale v Rimu samem generalno hišo, v enem najlepših delov rimskega predmestja pa noviciat, kjer se novinke — Slovenke in Hrvatice — pripravljajo za redovno življenje. Obenem pa vse one, ki imajo veselje do študija, poskušajo rimske srednje in visoke šole, kjer bosta nadaljevali študije tudi naši sorojakinji. Sestri Dolores in sestri Elizabeti naše iskrene čestitke!

Premoženja italijanskih državljanov v Jugoslaviji

Uradni list od 15. t. m. prinaša ministrski dekret od 10. X. 1949, ki vsebuje predpise glede prijave italijanske lastnine v Jugoslaviji. Italijanski državljani, ki imajo premoženje na ozemlju, katero je po mirovni pogodbi pripadlo jugoslovanski republiki, ali v ostali Jugoslaviji ter oni, ki imajo pravico do užitivanja in uprave takih premoženj, naj na posebnih obrazcih prijavijo zakladnemu ministru — generalno zakladno ravnateljstvo — I.R.F.E. do 30. nov. 1949, če je bilo njihovo premoženje nacionalizirano ali vključeno v agrarno reformo ali pa na kak drug način prikrajšano. Obrazci za prijave se dobijo na zakladnem ministru, pri finančnih intendancah in pri begunskih združenjih. Prijave se pošljejo na Ministero del Tesoro — Direzione generale del Tesoro — I.R.F.E. Rim.

Zopetna pridobitev državljanstva

Mnogi naši ljudje, ki so zamudili rok za optiranje, imajo možnost zopet pridobiti italijansko državljanstvo po točki 4. člen 1. zakona od 1. 12. 1934 št. 1997, ki spreminja besedilo člena 4. zakona od 13. 6. 1912 št. 555. Predpisov tega zakona se lahko poslužijo vsi tisti Slovenci, bivši italijanski državljani, ki niso pravočasno optirali za ohranitev italijanskega državljanstva. Vsem svetujemo, da takoj vložijo tozadevno prošnjo in jo podprejo s potrebnimi listinami, kakor n. pr. s potrdilom, da so bili italijanski državljani do 15. sept. 1947. Treba bo najbrže navesti tudi vzrok, zakaj ni kdo optiral pravočasno. Takih vzrokov je veliko. Zlasti pa pridejo tu v poštev tisti, ki jih je n. pr. gorjsko županstvo črtalo kot italijanske državljane potem, ko je potekel rok za optiranje. Tem mora izdati županstvo potrdilo, da se je res tako zgodilo. Vlogo je treba seveda nasloviti na predsednika republike in jo pravno lepo utemeljiti; pa tudi dejanski stan je treba lepo razložiti, ker v zadevi bo moral dati svoje mnenje Državni svet. Za sestavo prošnje in za nadaljnje informacije se lahko obrnete na pisarno Dobrodelnega društva v Gorici, Riva Piazzutta 18/I.

sonca in toplega, zdravega zraka. Glej, sredi novembra smo že in vsak dan me izprašuje, kdaj nameravam odpotovati. Ali bom morala res sama na pot? »Mama, dovolite mi neko vprašanje, preden vam odgovorim.« »Govorite!« »Samo, če se ne boste ujezili?« »Nikar tega vedno ne omenjajte!« »Trudno odvrne mati.« »Čujte torej: ali Presvesovi ne pojdejo z vami?« »Ne, Čez zimo mislijo ostati v Chaiškem gozdu.«

S tem je bil glavni ugovor rešen. A tudi drugi niso bili nič manj važni. Dominik je vedel, da bo moral zapustiti svoja društva in ljubljeno patronažo in se ločiti od župnika, ki je toliko pričakoval od njegovega... In nazadnje — kar pa ni zadnje — bo mogel zaradi tega potovanja najmanj leto pozneje stopiti v semenišče!

»Poslušaj me, Dominik!« je mati še vedno upirala vanj svoje oči, »govoriva odkrito... Dobro so mi znani vsi tvoji načrti, ki mi parajo srce; vendar sem mnenja, da te par tednov tudi ne boš ničesar zamudil... Ko boš odšel tjakaj — oh, strahotna misel — boš zame mrtev, zavrt v mrtvaškočrni in ogabea talar... Toda sedaj še nisi tam, zato bi te morebiti smela prositi zadnje usluge, zadnje milosti; kajti, kakor vse kaže, moram sedaj tako govoriti s svojim sinom... Pa naj bo, ponižam se pred teboj in te prosim: pojdi z menoj vsaj te tri zimske mesece, da ne bom sama v daljnem, tujem svetu... Potem pa te ne bom nikdar več ničesar prosila, nikdar več!...«

Dominik molči.

»Ne — — —«

»Torej?«

Dominik ne odgovori.

»Ali želiš, da pišem župniku Firminu in ga ponižno prosim, naj mi za nekaj tednov posodi mojega otroka, otroka, ki mi ga je ukradel? Saj ga bo pozneje spet lahko odpeljal in ga skrnil, kamor bo hotel.«

Dominik še vedno molči.

»Takim, ki so obsojeni na smrt, dovolijo, da pred smrtjo vidijo

Čipkarska šola

Pri državnem čipkarskem tečaju v Gorici, ulica Morelli 39, pritličje, se brezplačno sprejemajo vpisi do 31. t. m. Kogar čipkarstvo veseli, naj se požuri!

Delavske hiše

Odbor za pobijanje delavske brezposelnosti je po sporočilu gorjske prefekture sklenil poživiti gradnjo delavskih stanovanj in je v ta namen nakazal občinam gorjske pokrajine sledeče zneske: Gorici 106 milijonov, Koprivi 15, Krmini 25, Gradiški 20, Tržiču 72, Ronkam 20 in Starancanu 20, skupaj 278 milijonov lir.

Pregled šoferskih izkaznic

Pokrajinska komisija za pregled avtomobilskih izkaznic, ki ima svoj urad v Gorici v ulici Oberdan 20, obvešča vse, ki imajo začasne izkaznice zapadle dne 7. VIII. 1949 ali 28. VI. 1949, da bo pregledovala iste dne 26. okt. od 9. ure naprej. Prizadeti se morajo predstaviti osebno.

Tito obtožuje Kremelj

V delavnico sem tvojo zrl...

Pred dnevi je imel Tito govor, v katerem je povedal, kako so Rajka v Moskvi pripravili za »proces«, katerega je Sovjetska zveza izrabila za odpoved prijateljske pogodbe z Jugoslavijo.

Govorec o razlogih, zakaj se je vršil ta proces prav v Budimpešti, je Tito dejal: »V prvi vrsti zaradi tega, ker so tam na vodilnih mestih najbolj prodane duše, najbolj korumpirani ljudje; v drugi vrsti pa zato, ker je madžarsko ljudstvo zelo nezadovoljno in slabo razpoloženo proti Sovjetski zvezi iz raznih vzrokov. Zaradi tega je bilo treba na kak način obrniti to sovražnost proti Jugoslaviji. Potem je Tito govoril še o Rajku ter o tem, kako so ga v SZ »pripravili« za proces.

»Prav z Rajkom smo mi imeli malo opravka. Največ stikov smo imeli z Rakosijem, Farkasom in drugimi, medtem ko je Rajk molčal, kakor da bi bil nem.« Nato je nadaljeval: »Kdo je bil režiser procesa v Budimpešti? Po informacijah, ki smo jih prejeli, ne od njega, temveč od drugih, se je Rajk v začetku informbirovskega spora obotavljal ob vprašanju Jugoslavije, čeprav je imel vsakokrat, kadar je prišel v stik z našimi ljudmi, nekako vzvišeno obnašanje, boječ se, da ne bi o njem dejali, da se proti našim ljudem obnaša prisrčno. Rajk se je obotavljal ne zato, ker mu ta metoda proti Jugoslaviji ni ugajala, temveč ker se iz bojzani in strahopetništva ni upal

tega reči. Zaradi tega obotavljanja je leta 1948 šel v Moskvo, da bi se tam podvrnil »popravilu«. Ne vem za kraje, kjer so ga »popravljali«, toda v »popravilu« je bil in ko se je vrnil v domovino, je postal zunanji minister, njegovo mesto notranjega ministra pa je dobil drugi, ki bi moral organizirati proces proti Rajku. To dokazuje, da je vsa ta mahinacija nastala v Moskvi. Rajk je bil nato aretirán in zopet odpuslan »v popravo« v Moskvo z Brankovom. Tam je bil po metodi, ki je tamkajšnja karakteristika, pripraviran za proces. Videli ste, kaj vse je bilo na tem procesu. Kako se dogodi, da se ljudje drug drugega obtožujejo, ne vem, gotovo pa je, da gre za grozotno metodo. V tem primeru je bilo to potrebno, da bi preplašili Jugoslaviji.«

Zanimivosti

Daljni Vzhod se prebuja

V Koreji mislijo zidati katoliško univerzo. Zato se zanima domačin dr. T. Ree, ki je sedaj zaposlen v ZDA na univerzi Utah z različnimi znanstvenimi poskusi.

Katoliška univerza na Japonskem v Tokiu lepo napreduje. Sedaj so na novo pozidali med vojno porušena poslopja in zgradili tudi mično cerkvice na vrtu. Profesorjev šteje univerza 74; med temi je 50 laikov in 24 jezuitskih patrov raznih narodnosti. Slušatelj ima univerza letos 800 na obeh fakultetah, literarni in gospodarski. Poleg univerze je še posebni tečaj za verouk, ki ga obiskuje 200 dijakov. Univerzi je priključena tudi bogoslovna fakulteta, na kateri je 100 bogoslovcov.

Komunisti povsod enaki

V Šanghaju so obsodili na 15 dni prisilnega dela misionarja, ker so ga našli pri molitvi, češ da izgublja čas.

Suženjsko delo v Sovjetski zvezi

Prav gotovo so vsem še v spominu nedavne obtožbe, s katerimi je britanski delegat pri Združenih narodih obtožil Sovjetsko zvezo, da ima v svojih koncentracijskih taboriščih na milijone ljudi, ki žive prav suženjsko življenje. Svoje obtožbe je podprl s fotografskimi posnetki zakona o prisilnem delu, ki sta ga potrdila Svet Sovjetske zveze in Svet ljudskih komisarjev. Natisnila pa ga je sovjetska državna politična založba. Seveda je sovjetski delegat skušal na vse načine pobiti te trditve, vendar pa ni pristal na to, da bi se

posebna komisija lahko na mestu prepričala o dejanskem položaju.

Nedvomno so suženjska taborišča v Sovjetski zvezi ena izmed najbolj senčnih strani v današnji svetovni zgodovini in vprašanje je, kdaj bodo mogli Sovjeti izbrisati ta veliki greh proti človeškemu dostojanstvu ter mu pravično zadostiti. Komunistem trdi, da prinaša ljudem svobodo. Naj to dokaže z dejanji in ne z besedami. Dokler bodo milijoni sužnjev umirali po ruskih stopah, vse dotlej bo svet upravičeno trdil, da Sovjetska zveza ni demokratična in ne spoštuje človeških pravic.

Športni teden

Številna množica je v nedeljo prisostvovala novemu zmagovitemu nastopu »najpopularnejšega dirkača vseh časov« Fausta Coppija v krožni tekmi »Giro di Lombardija«.

V letošnji sezoni kolesarskega uspešnosti je COPPI odnesel rekordno število latorjevih vencev: Milano-San Remo, Giro di Romagna, Giro d'Italia, Tour de France, dirkališčno svetovno prvenstvo, cestno prvenstvo Italije, gorske nagrade, Giro del Veneto, Giro di Lombardia, pokal Desgranges-Colombo itd. itd. »Uspeh se za uspehom vrsti...«

NOGOMET V ITALIJI: »Juventus« je odnesla obe točki iz Genove (2:1). Za sedanjega »leaderja« v razpredelnici je napočila zlatá doba... Pošteno so se uredili Milanci. Nadejali so se, da bodo »Turini« kar požrli, a od želje do izvršitve je — dolga pot! (3:2 za igralce Turina). »Brez upa zmage« so nastopili »Bari« proti »Lazio« (2:4), »Roma« proti »Palermo« (0:3) in »Bologna« proti »Fiorentina« (0:3). Pretrd orež za »Novara« je bil »Padova« (1:1), medtem ko je zagonetna »Triestina« komaj izenačila s »Como«. Ne povsem normalen je neodločen rezultat med »Atalanta« in »Lucchese« (1:1). »Inter« proti »Sampdoria« (2:0) in »Pro Patria« v borbi z »Venezia« sta izkoristili prednost domačega terena.

Tržačani!

Zima zahteva gorko perilo; velika izbira v modni trgovini „PRI SONCU“

Via Rismondo 1

Se priporoča Ivan Lupše

Odgovorni urednik: Stanko Stančić
Tiska tiskarna Budin v Gorici

»Kaj misliš, da more sin, ko hoče ustreči svoji materi, razžaliti Boga?« vzklíkne mati.

»Ljuba mama, včasi pač...« »Potem pa rajši molčim!... Zdalj vidim, kako me spoštujete in kakšna je tvoja ljubezen. Končano je, končano!... Oh, utrujena sem, ne morem dalje... Odidi, kamor hočeš in me pusti!... Sama pojdem v južne kraje in si bom izbrala samotno vilo... Denarja imam, pa si bom z našla kakšnega slugo, ki mi bo storil, kar bo treba... In če me okrade, mi ne bo ukradel toliko kakor župnik Firmin!... Oh, tu se vidi, kakšna je vera!...«

Dalje ni mogla, ker so ji solze zalile oči.

»Poberi se spred mene, poberi se!« je hlipala nad sinom, ki je stal kot okamenel.

Dominik jo je prijel za roko, katero mu je kazala na vrata, in čisto nalahno in brez vsakega razburjenja je dejal:

»Pa dobro, mama, naj bo! Odložim sem se, da pojdem z vami.«

(Dalje)

svoje drage... Meniš, da je pred mano še dolgo življenje? Zelo, zelo dvomim, ker čutim, kako mi je srce utrujeno, razdejavano... Če se le tvojemu župniku preveč ne muditi, da bi te čimprej spravi popolnoma pod svojo oblast?...

Dominik je stal bled in potr in molče poslušal materine besede, ki jih je izgovarjala z nekim posebnim poudarkom, da so ga skelele, kot bi ga kdo s korobačem bil po obrazu... Omahoval je in kolebal v strašni negotovosti, ali mati govori iskreno ali ne, kajti duša včasi tudi skozi lažrivo besede vidi naravnost v drugo dušo in precej razloči, ali govori resnico ali pa se le pretvarja...

Če mati govori čisto odkrito, bo moral za nekaj mesecev pustiti vse svoje dotodanje delo in načrte! Kaj pa, če namerava zlorabiti njegovo sinovsko ljubezen in nastavlja past njegovi slabotni volji, ki jo izvrstno pozna?...

Največja težava je bila odstranjena že s tem, da Lolite ne bo zraven... Kako se naj odloči? Kaj naj stori?...

Mati in sin se srečata z očmi